

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput III. Gregorius a Guidiscallo Duci Campaniæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

ita ut in illis sola discussio Concilio Provinciali, seu Primatibus permitteretur, Pontifici sententiâ reservatâ, juxta textus *in d. cap. accusatus. cap. discutere. cap. quamvis. cap. multi 3. q. 6.* Nec contrarium probatur in hoc textu; nam ut rectè notavit Felinus hic, *num. 2. notab. 1.* Felix in hoc textu non docet causas criminales Episcoporum ad Primates esse deferendas, ut ab eis sententiâ terminentur, sed ut de eis judicialiter cognoscat; & si causâ levis est, quia Episcopus civiliter accusa-

tur, eam decidat; aliâ causâ discussâ Romani Pontificis sententiâ expectetur. Prosequitur latius Marcha *in concordia Sacerdotii, & Imperii, lib. 3. cap. 16. cum sequent.* Ubi disputat tam ex veteri, quàm novo jure, Episcoporum causâ à quo sint terminandæ?

f. *Referuntur.*] Sequuntur in ipsa epistola alia verba, quæ extant *in cap. si Episcopus 3. q. 2. cap. si agrotans 3. q. 3. cap. infame 3. q. 7. cap. peregrina 3. q. 6. cap. absente 3. q. 9. cap. si accusatorum 3. q. 10.*

CAPUT. III.

Gregorius ^a Guidiscalco Duci Campanie.

Illa ^b prapositionum sollicitudo utilis, illa est cautela laudabilis, in qua totum ratio agit, & furor sibi nihil vendicat. Restringenda ergo sub ratione potestas est, nec quidquam agendum prius, quàm concitata ad tranquillitatem mens redeat. Nam commotionis tempore justum omne putat ira quod fecerit. Pervenit itaque ad nos, magnitudinem tuam usque ad hoc esse impetu furoris impulsam, ut non solum frangi januas monasterii sancti Archangeli, verum etiam diripi exinde, quod ibi inventum est, feceris. Insuper autem sic contra Abbatem ejusdem monasterii diceris exarsisse, ut nisi occultans se, iracundiâ tuâ tempore latuisset, non leve discrimen incurrisset: denique ut metu tuo perterritus, de domo, in qua se olim receperat, exire nuncusque non audeat. Quod ne frustra fecisse forsitan videreris, fugam monachi ipsius, qui ad hostes e abiit, ad ejus, quantum ad nos perlatum est, crimen impingis, asserens quod cum ipsius voluntate fugerit. Quod si ita est, contristamur, & valde vestram sapientiam miramur. Nam si licitum putatis, ut aliorum culpa aliis sit nociva, multi huic possunt crimini subjacere. Diversorum enim nobilium servi, multarum Ecclesiarum clerici, diversorum monasteriorum monachi, multorum judicum homines sæpe se hostibus tradiderunt. Ergo si hoc creditur, servorum utique Domini, clericorum Episcopi, monachorum Abbates, diversorum fugitivorum judices, omnes sub culpa sunt & crimine constituti. Nunquid & diebus magnitudinis tuæ multi de civitate, in qua consultis, & ad ^d Longobardos milites fugâ non lapsi sunt? Et quis tantæ indiscretionis, tantæque possit stultitiæ reperiri, ut eorum iniquitatem tibi æstimet applicandam? Hæc itaque sollicitè pensa, atque ex te aliorum causas æstima, ut in quorundam adversitates falsis suspicionibus non ducaris. Si verò est aliquis, qui de prædicti monasterii Abbate possit aliquid dicere, quod ad ^e culpam, reatumque ejus pertineat, nos hoc non negligi, sed magis unâ quidem cum eis, quorum interest, causam omninò districtè & sollicitè volumus perferuari, ut aut feriat vindicta culpabilem, aut absolvat veritas innocentem. Si autem nullus inveniri potuerit, qui contra eum hoc, quod solus ipse perhibes, asserat: hortamur magnifice fili, ut à memorati monasterii, Abbatifque ipsius te adversitate contineas, & potius tuitionem illis, & propter Deum charitatem impendas. Et si quid est unde animi vestri fortassis offensi sunt, pro nostra eis interventione remitte: & ita vos, sicut Christianos convenit & prudentes, in eorum magis juvamine commodate: quatenus & nos vobis gratias referamus, & ante omnipotentem Dominum mercedem pro impensis servis ejus beneficiis, ac solatiis, acquiratis. Dat. mensè Februarii, ind. iij.

NOTÆ.

^a **G**regorius.] Ita etiam legitur in prima collectione, *sub hoc titul. c. 5.* & reperitur textus hic in ipsis epistolis D. Gregorii *lib. 8. indict. 3. epist. 12.* ex quo regesto restituo integram hujus textus. Campania ab urbe Romana usque ad Siler Lucaniâ fluvium perducitur, in qua opulentissimæ urbes Capua, Neapolis, & Salernus constitutæ sunt: quæ ideo Campania appellata est, propter uberrimam Capuæ planitiem, ut referunt Italiæ scriptores. Guidiscalco huus provinciæ Duci

rescribit Gregorius *in presenti.*

^b *Illâ.*] Verba quæ sequuntur usque ad verbum *fecerit.* extant *in cap. illa n. q. 3.*

^c *Abiit.*] Forfan ut transfuga, ut hostibus sa-

^d *Longobardos.*] Abbas in presenti, *num. 3.* Felinus *num. 2.* Beroius *num. 4.* docent duo hæc differre in eo, quod per culpam intelligitur delictum ex negligentia proveniens; per reatum verò peccatum ex malitia, seu dolo procedens: quo sensu culpa in specie, & doli differunt, & ut diversa proponuntur *in l. contractus. ff. de R. l. l. de arare. §. qui iusto.* ibi *Sine dolo malo, culpa tamen, ff. de interrogat. act.*

Reatus

Reatus etsi plerunque accipitur pro delicto, *cap. testimonium 4. de testibus, cap. ult. 30. quest. 2. l. 1. C. de iudiciis*; tamen frequentius accipitur pro obligatione ad pœnam propter peccatum contractam: in quo sensu peccatum actu transire, & reatum manere, docet D. Thomas in 4. art. 5. & 6. & 1. 2. q. 86. art. 1. & q. 87. art. 6. Illustrant Budeus in l. vestem, ff. de iniuriis, Corrasius lib. 2. miscel. cap. 20. Rebuffus in l. iudicasse, column. 4. ff. de V. S. Covarr. lib. 2. variar. cap. 9. num. 2. Gomez in l. 76. Tauri, num. 6. Tiraquel. de pœn. temper. caus. 29. à princip. qui exponunt textus in l. si diuino 25. ff. de pœnis, l. ult. ff. ad leg. lul. majest. l. ult. vers. Fraudis, ff. de bon. damn. Potest ergo in

præsenti per culpam accipi generaliter peccatum adhuc manens, seu perseverans, de cuius pœnitentia non constat; per reatum verò pœna, seu obligatio ad pœnam ex peccato & culpa proueniens: quæ pœna, seu obligatio per pœnitentiam, seu emendationem non editur, præsertim quoad vindictam in foro exteriori, l. qui ea mente, ff. de furtis.

Varia ex hoc textu deducunt reperentes de accusatione contra superiorem ab inferiore proponenda, vel non; & de personis, quibus præsenti-bus iudicium criminale agendum est. Sed quàm aliena à mente Gregorii, facillè agnosceret, qui præsentem epistolam sedulò legerit, perlegeritque.

CAPUT IV.

Gregorius ^a Constantinae Augustæ.

Omnipotens. Et infra: ^b Salonitanæ verò civitatis Episcopus me, ac responsali meo nesciente ^c ordinatus est, & facta res est, quæ sub nullis anterioribus Principibus evenit. Quod ego audiens, ad eundem prævaricatorem, qui inordinate ordinatus est, protinus misi, ut omninò Missarum solennia celebrare nullo modo præsumeret, nisi priùs à Serenissimis Dominis cognoscerem, si hoc fieri ipsi iussissent, quod ei sub excommunicationis interpositione mandavi. Et contempto me, atque despecto, in audaciam quorundam sæcularium hominum, quibus denudatâ suâ Ecclesiâ præmia multa præbere dicitur, nuncusque Missas facere præsumit, atque ad me venire secundum iussionem Dominorum noluit. Ego autem præceptioni pietatis eorum obediens, eidem Maximo, qui me nesciente ordinatus est, hoc quod in ordinatione sua me, vel responsalem meum præmittere præsumpsit, ita ex corde laxavi, ac si me auctore fuisset ordinatus. Alia verò perverfa illius, scilicet mala corporalia, quæ cognovi, vel quia cum pœuniis ^d est electus, vel quia excommunicatus Missas facere ^e præsumpsit, propter Deum irrequisita præterire non possum. Sed opto, & Dominum deprecor, quatenus nihil in eo de his quæ dicta sunt, valeat inveniri, & sine periculo animæ meæ causa ipsius terminetur. Prius tamen quàm hæc cognoscantur, Serenissimus Dominus discurrente iussione præcepit, ut eum venientem cum honore suscipiam. Et valde grave est, ut vir, de quo tanta, & talia nunciuntur, cum antè requiri & discuti debeat, honoretur. Et si Episcoporum causæ mihi commissorum apud piissimos Dominos aliorum patrociniis disponuntur, infelix ego in Ecclesia ista quid facio? Sed ut Episcopi mei me despiciant, & contra me refugium ad sæculares iudices habeant, omnipotenti Deo gratias ago, peccatis meis deputo. Hoc tamen breviter suggero, quia aliquantulum expecto: & si ad me diu venire distulerit, in eo exercere districtiorem canonicam nullo modo cessabo. In omnipotenti autem Domino confido, quia longam piissimis Dominis vitam tribuet, & nobis sub manu vestra, non secundum peccata nostra, sed secundum gratiæ suæ dona disponet. Hæc ergo tranquillissimæ Dominæ suggero: quia integerrima Serenitatis ejus conscientia quantò moveatur zelo rectitudinis, atque iustitiæ, non ignoro.

NOTÆ.

^a Constantina. Ita etiam legitur in prima electione, sub hoc titulo, cap. 6. & lib. 4. epistolæ. D. Gregorii epist. 34. & in cap. Salonitana, 63. dist. cap. ult. 21. quest. 5. in quibus omnibus pro Constantina, legendum est Constantia: Constantia enim uxor fuit Mauricii Imperatoris: cui etiam rescribit idem Gregorius lib. 3. epist. 30. & 23. In priori parte hujus epistolæ agit Pontifex de superba elatione Joannis Archiepiscopi CP. qui auctus fuit tempore Pelagii prædecessoris nostri Gre-

gorii in Synodo CP. ad causam Gregorii Episcopi Antiocheni celebrata nomen Patriarchæ Oecumenici sibi arrogare; quod cum Pelagius sciret, cuncta Synodi gesti præter sententiam pro Gregorio laram irritavit, ut ex ipsius Pelagii epistola refert Baronius anno 587. Sed cum postea anno 6. Pontificatus Gregorii Magni eo arrogantius, & insolentius prosequutus esset, ut in litteris Romam missis se Oecumenicum Patriarcham nominaret, idem Pontifex, qui Joannem aberrantem summâ patientiâ toleraverat, anno Christi 595. illum litteris suis corripuit lib. 4. epist. 38. Sabinianumque Apocrisiarium Constantinopoli agentem admonuit, ne